

IMPACTUL VIOLENȚEI ASUPRA FORMĂRII PERSONALITĂȚII COPILULUI

Rusnac Liudmila, Psiholog, grad didactic II,
Liceul Teoretic „C. Sibirschi”, Moldova, Chișinău

CZU 159.928.23+343.62

Abstract: *violence against children remains a current problem for most countries, including Moldova. Verbal violence is a form of direct or indirect abuse. Verbal abuse causes a state of insecurity and has the objective of manipulating and controlling the other person. The manifestation of verbal violence among pupils is a most common form of abuse in educational institutions. Verbal abuse can be stopped by common effort of all educational actors.*

Keywords: *psychology, types of violence, verbal violence, consequences, personality, pupil, impact, prevention, information, involvement, recommendations.*

Convenția Europeană a Drepturilor Omului la care Republica Moldova este parte începând cu 12 septembrie 1997 este principalul instrument elaborat în cadrul Consiliului Europei pentru garantarea drepturilor fundamentale ale omului. Anume această Convenție garantează drepturi și libertăți care necesită a fi respectate de către fiecare stat membru.

În 1989, Organizația Națiunilor Unite a adoptat Convenția cu privire la drepturile copilului, care interzice aplicarea oricărei forme de violență împotriva copilului.

În același timp, în toate țările din lume, inclusiv și Moldova, societatea la ziua de azi continue să fie afectată de fenomenul violenței. Este recunoscut faptul că copiii devenind victime ale violenței trăiesc clipe de violență verbală mai des și sunt cei care suferă mai mult decât adulții.

În literatura de specialitate sunt stipulate mai multe tipuri de violență: emoțională, fizică, sexuală, neglijare, etc. Violență verbală

este descrisă ca un fenomen când de o persoană sau de mai multe persoane este utilizat un limbaj jignitor (amenințări, intimidări, izolări, vocea ridicată etc.) în adresa altei persoane. Violenta verbală este o formă de comportament abuziv prin folosirea a unui limbaj neadecvat situației date, și este definită ca o formă de manifestare emoțională prin care cel ce abuzează dorește să instituie un control asupra altei persoane.

Studiile arată că aproape o treime din elevii cu vârsta între 11 și 15 ani din Europa și America de Nord afirmă că au brutalizat alți copii. Cu părere de rău, acest fenomen este răspândit și în instituțiile de învățământ din țara noastră.

Abuzul verbal este destul de des întâlnit în relațiile de comunicare între adolescenți și se manifestă cel mai des în timpul recreațiilor școlare și după programul școlar. Din discuțiile cu elevii claselor gimnaziale din liceul în care activez mai mult de 17 ani am constatat că ei foarte des trăiesc un disconfort emoțional provocat de colegi din diferite motive: când sunt amenințați, intimidați și numiți cu cuvinte urâte, jignitoare; când în comunicare sunt utilizate gesturi indecente și critici excesive; când în relațiile de prietenie sunt intimidați, respinși și ignoranți de a nu continua prietenia; când propriile nevoi sunt ignorate; când sunt martori ai violenței și a unor confruntări verbale în stradă/familie, ect. În urma cercetărilor efectuate de către mine s-a depistat că aproximativ 4% a elevilor din clasele 5-9 și 2% a elevilor din clasele 10-12 erau supuși violenței verbale.

Cum observăm, formele de manifestare a violenței verbale sunt variate, fiind utilizate pe un spectru larg și pot afecta grav starea emoțională a elevului pe termen lung.

În această ordine de idei vorbim despre consecințele violenței verbale care pot apărea ca:

- probleme psihologice și de inter-relaționare (neîncredere în sine, depresie, intimidare emoțională);

- probleme de comportament (agresivitate față de colegi; pasivitate la agresiunile celorlalți; fuga de acasă; mutilare; consum de droguri și alcool; comportament defensiv cu minciuna, comportament auto-distructiv);
- probleme școlare (neîncredere, inadaptare, schimbări negative în performanțele școlare, lipsa de concentrare, lipsa de motivație).

În literatura de specialitate e stipulat că abuzul verbal are un impact negativ asupra formării personalității elevului, care cu timpul poate avea unele caracteristici negative:

- devine timid și nesigur;
- are șansa de a deveni delincvent;
- poate avea o dezvoltare emoțională, socială și educațională mai scăzută decât colegii care nu a fost abuzați;
- apare riscul de a avea probleme în adaptare socială și a căpăta pe viitor statutul a unui șomer;
- trăiește pe parcursul vieții o vină intensă;
- are o stima de sine extrem de scăzută;
- duce o lipsă acută de comunicare sau are o comunicare deficicientă cu membrii familiei, colegii de clasă;
- apar dificultăți de învățare, eșec școlar, absentism, abandon;
- cu greu ia o decizie proprie;
- este dependent de alte persoane;
- are frică de a nu afecta pe ceilalți;
- poate deveni violent față de alte persoane.

Reieșind din efectele negative ale violenței în societate și consecințele acestui fenomen asupra formării personalității copilului, consider, că e necesar ca psihologul școlar să desfășoare un șir de activități de informare a cadrelor didactice, părinților și a elevilor având scopul de prevenire și reducere a violenței împotriva copiilor.

În scopul prevenirii manifestării violenței verbale și a impactului grav a acestui fenomen în rândurile elevilor, eu în activitatea mea profesională întreprind următoarele acțiuni:

- identific situația și cauzele apariției violenței verbale;
- sensibilizez actorii educaționali cu privire la sursele, cauzele și efectele negative a violenței verbale în școală;
- prezint argumente vaste în susținere a unui punct de vedere privind comportamentul copilului;
- recomand adulților (cadrelor didactice, părinților) să fie excluse din limbajul funcțional fraze intimidante pentru a oferi educație copiilor;
- desfășor discuții individuale și în grup cu elevii care își permit violența verbală față de colegi;
- organizez consilierea elevilor care au comis acte de abuz verbal cu scopul de a schimba viziunile lor greșite privind rezolvare a unor conflicte recent apărute;
- creez confort psihologic în relațiile cu copilul cu scopul de a depăși clipele negative în viața lui;
- identific și asist pe parcursul zilei elevii care au devenit victime ale violenței școlare;
- promovez și dezvolt la elevi abilități de comunicare decentă (toleranță, iubire, înțelegere, rațiune) prin implicarea lor în dezbateri tematice și activități extrașcolare cu subiectul combaterii violenței verbale.

Reieșind din faptul că fiecare copil are dreptul să trăiască într-o lume plină de fericire și într-un mediu fără violență, consider, că instituțiile de învățământ trebuie să devină un spațiu de siguranță. Deci violența în instituțiile de învățământ poate fi oprită dacă cu toții ne vom implica activ în stoparea acestui fenomen.

Bibliografie:

1. Daniela Sîmboteanu. Cum să protejăm adolescenții de abuzul emoțional. Ghid pentru părinți. Centrul național de Prevenire a Abuzului față de Copii (CNPAC), Chișinău, 2016;

2. Daniela Sîmboteanu. Copilul victimă a abuzului sexual: intervenții multidisciplinare. Centrul național de Prevenire a Abuzului față de Copii (CNPAC), Chișinău, 2012;
3. Dorian Furtună. Homo Aggressivus. De ce nu se opresc războaiele și violența. Chișinău, 2015;
4. Codul Educației al Republicii Moldova. Monitorul Oficial nr. 319 -324 din 24.10.2014;
5. Cum să protejăm copiii de abuzul sexual? Ghid pentru părinți. Centrul național de Prevenire a Abuzului față de Copii (CNPAC), Chișinău, 2010;
6. Cum să recunosc un abuz? Carte pentru băieți și fete din clasele V – XII. Centrul național de Prevenire a Abuzului față de Copii (CNPAC), Chișinău, 2017;
7. Programul de dezvoltare a Educației Incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011 -2010. Chișinău, 2013;
8. Rodica Solovei. Educație Incluzivă. Ghid metodologic pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general. Chișinău, 2013;
9. www.tinerifaraetichete.ro;
10. Галина Козлова, Лариса Мирейчик, Маргарита Пряхина, Воспитание без насилия. Беларусь, 2015.

